

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De prolatione Offic. diuini. 5.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9521

2 Qui recitat principaliter ob lucrum distributionum, seu fructuum, siue sit intentio actualis, siue virtualis, peccat. *Nauarr. de orat. cap. 6. num. 15.*

3 Ille item religiosus peccat, qui principaliter citat ob timorem pœnarum à superiore irrogandarum, vel alios fines minus bonos. *Nauarr. ibid. num. 19.*

De attentione Officij diuini. Tit. 4.

1 Qui non attendit ad verba, vel ad sensum verborum, vel ad finem in oratione propositum, peccat; & duæ primæ attentiones singillatim sufficiunt. *Sacros. Thom. 2. 2. quest. 83. art. 13.* neque meliorem tenetur querere, ait *Suar. tomo 2. de relig. lib. 3. c. 4. num. 9.*

2 Qui recitat sine attentione actuali, vel virtuali, peccat mortaliter, nec habitualis sufficit, quæ absque vilo voluntatis actu non raro contingit. *Azor. cap. 12. g. 1.*

3 Qui voluntariè distractus, alia faciens: quæ attentionem impediunt, scribendo, pingendo, & similia faciendo, peccat. *Azor. quest. 3. ex cap. dolentes*, vbi præcipitur attentio interior, & exterior; non tamen tenetur repetere, quia, licet malè, soluit tamen debitum. *Cordub. in suis quest. lib. 4. quest. 13. ad fin.* putat *Azor. oppositum esse verius*, quest. 6. & addit *Nauarr. cap. 20. num. 32.* teneri, ac si non recitasset; ad restitutionem fructuum; quod nobis magis placet.

4 Qui recitat, dum vestes induit, exiit, faciem lauat, &c. peccat venialiter. *Nauarr. num. 22.*

5 Qui attentè quidem recitat, sed in animo habet non satisfacere præcepto, tenetur repetere. *Nauarr. cap. 16. n. 74.*

6 Qui tantum legit preces Horarias, & non orat, minime satisfacit. *Nauarr. c. 13. num. 15.*

7 Qui recitat Officium, & simul audit Missam, satisfacit, peccat tamen venialiter, ex *Caiet. in Opusc. tom. 2. tract. 4.* negat *Nauarr. cap. 16. num. 71.* si iusta sit causa. At concordant omnes, nullum esse peccatum, si recitat, quando Sacerdos Missa secreta dicit.

8 Qui recitat cum alijs, satis est, si attentè audiat verba plurium, non singulorum, ac si ab vno tantum dicerentur. *Azor. cap. 7. quest. 7.*

De Prolatione officij diuini. Tit. 5.

Qui recitat solus, satis est, si verba ita proferat, vt se ipsam percipiat, & intelligat; neque sufficit, si in gutture tantum pronunciet, sed linguam, & labia verè moueat. *Nauarr. cap. 20. n. 14.*

2 Qui verba diminuit, & detruncat, syncopat, & transcurrit (nisi vitio lingue, vel consuetudine quadam quasi ingeniata fiat) peccat saltem venialiter; nec tenetur repetere. *Azor. cap. 7. quest. 11.* & putat veritè, & probat fusiùs.

3 Qui recitat cum socio, satisfacit, siue ille sit obligatus ad officium, siue non; & satis est, si attendat ad Antiphonas, Capitula, & Orationes, quæ socius solus dicit. *Nauarr. cap. 10. num. 16.* Idem dic de lectionibus. *Azor. cap. 7. quest. 9.* In Psalmis autem & Hymnis recitandis, caue, ne si plures socij sint, alio modo dicantur, quàm alternis versibus ad modum duarum partium Chori, ex usu communi Ecclesiæ; alioquin non fit satis, ait *Suar. lib. 4. cap. 25. num. 3.*

4 Qui in Choro destinatur ad cantum non cantat, non satisfacit. *Nauarr. Miscell. 79. de orat. cap. 10. n. 47. ex Trident. sess. 24. cap. 12.* vbi de Canonicis loquitur. Consuetudo contraria in Canonicis, qui per alios cantant, vbi moribus gentium sit recepta, siue continuata post Bullam Pij V. potest excusare a cantu. *Azor. cap. 11. quest. 6.* Videant tamen Episcopi, ne sit abusus, & dum per organum sonatur versus, dicatur hic ab aliquo, vt abstantibus audiatur. *Suar. tom. 2. lib. 4. cap. 8. num. 7.*

5 Ad exactam prolationis formam, & præsertim in Choro, valde iuuat cognitio verborum Grammaticalis, quædam corripienda sint, aut producenda: Et quia rudioribus etiam sum ego debitor, addidi, ad calcem huius operis, eorum verborum notulam, quæ in Breuiario

Romano sparsim habentur, & in quibus plurimi hærere possunt, & solent: licet in Breuiario ipso nuper edito suis locis eadem iam adnotauerimus.

De tempore Officij diuini.
Tit. 6.

Docet Francol. de hac resuissime, & par. 1. cap. 10. præcisum tempus cuiusque Horæ recitandæ debitum, esse intra spatium Horæ diei sibi respondentis, non extra illud, & cap. 21. Primam in prima diei hora, Tertiam in tertia, Sextam in sexta, Nonam in nona, Vesperas in vndecima, Completorium in duodecima recitandas esse; Matutinum autem post mediam noctem, auroram versus, sumitque ille horas cum latitudine.

A media nocte antecedentis diei incipit tempus recitandi Officij, & perseverat vsque ad mediam noctem sequentis inclusiue. Est communis apud Bonac. disp. 1. quæst. 3. pun. 3. num. 2. ita vt ultra mediam noctem sequentis diei Officium præcedentis non valeat. Nauarr. cap. 3. num. 54.

Qui variat intra dictum tempus notabiliter horam à sacris Canonibus præscriptam, peccat venialiter. Bonac. loco cit. num. 4. nisi iusta causa excuset, quæ est maior deuotio, vel periculum probabile futuræ occupationis. idem num. 5. Quare nec tenetur repetere, num. 6.

Consuetudini in hac re standum est potius, quam iuri scripto. Azor. quæst. 8. in 2. obiect.

Satius est etiam anteponere, quam postponere. Azor. eum communi cap. 9. quæst. 3.

Matutinum, & Laudes ex iusta causa possunt recitari in Vesperis præcedentis diei, puta, vt deuotius oret, vel studijs mane operam det, vel quia non poterit mane ita commodè recitare. S. Thom. quodlib. 5. art. 28. & communis. & post Completorium satis est expectare tertiam, vel quartam horam post meridiem. S. Th. ibid. & alij apud Bonac. loc. cit. num. 16.

non ante horam vigesimam numero 17. Azor. autem docet cap. 9. quæst. 5. non ante 21. æstate, nec hyeme ante 22.

7 Prima ante solis ortum, vel paulò post. Tertia aliquantulum post ortum. Sexta paulò post. Nona prope prandium, Vesperæ, & Completorium post prandium. Tolet. lib. 2. cap. 23. sed excusatur ab omni peccato ille, qui recitat primam cum Tertia, Sexta, & Nona simul, duabus, vel tribus horis post Solis ortum. Bonac. loco cit. num. 9.

8 Qui verò differt Matutinum sine causa ad Vesperas, vel anticipat Completorium ante prandium, nimis notabiliter variat tempus; & peccat venialiter. Bonac. ibidem.

9 In Choro statæ horæ sunt obseruandæ magis, quam in priuata recitatione. Nauarr. cap. 3. num. 63. & alij cum Bonac. num. 7. qui tamen cum Caietano, secluso scandalo, censet non peccare mortaliter eos, qui extra statas horas in Choro recitant; & ibidem addit, posse ob processionem, vel concionem mutari horam, si quod est peccatum, imputant superiori potius, quam Canonicis, paratis tamen ad obediendum.

De loco diuini Officij. Tit. 7.

VBique recitari potest priuatè. Azor. lib. 10. cap. 11. quæst. 8. modo non impediatur attentio. Nauarr. cap. 21. num. 32. & locus sit decens, ex Mofes. tract. 5. c. 2. num. 80.

2 In Choro vero tenentur recitare, qui Choro sunt addicci ex iustitia, iuxta institutionem beneficiorum, & consuetudinem locorum, nisi aliud cogat necessitas, vt hyemis tempore in Sacristia, vel adsit consuetudo legitima, vel priuilegium Pape, vel Fundatoris institutio. Bellarm. in lib. de bon. oper. cap. 18. vers. locus, & DD. communiter.

3 Vnde Canonici, qui ultra tres menses à Tridentino permisso notabiliter, hoc est, pluribus diebus, ultra quatuor, à Choro absunt, per se loquendo mortaliter peccant, vt silius Bonac. disp. 2. q. 1. p. 2. num. 1.